TŐKEKÖLTSÉG SZÁMÍTÁSI MODELLVÁLTÁS

A MAGYAR TELEKOMMUNIKÁCIÓS SZEKTORBAN 2021-BEN

2021.12.16

Tartalomjegyzék

1. Áttérés integrált szolgáltatói tőkeköltség meghatározásra 2

1.1. Általános szempontok 2

1.2. A 2020. évi és BEREC összehasonlító minták 3

1.3. A 2020. évi iparág specifikus bemeneti paraméter értékek 3

2. Módszertani változások a BEREC módszertanra való áttérés hatására 4

3. Összehasonlító társaságok meghatározása 5

4. Súlyozott átlagos tőkeköltség (WACC) meghatározása 6

4.1. Kockázatmentes hozam (RFR) meghatározása 6

4.2. Részvénykockázati prémium (ERP) meghatározása 7

4.3. Béta és tőkeáttétel meghatározása 7

4.4. Hitelkockázati prémium és idegen tőke költség meghatározása 8

4.5. Súlyozott átlagos tőkeköltség (WACC) számításának összefoglalása 9

1. Áttérés integrált szolgáltatói tőkeköltség meghatározásra

1.1. Általános szempontok

Az európai és a magyar távközlési szektort integrált működés jellemzi, mely különösen igaz a nagy, tőzsdén jegyzett piaci szereplőkre, amelyek a tőkeköltség számítás összehasonlító csoportját képezik. Ez jól megmutatkozott a tőkeköltség számítás korábbi gyakorlatában is, mely során kihívást jelentett szegmensenként meghatározni olyan összehasonlító csoportokat, melyek kifejezetten az adott tevékenységre nézve reprezentatívak. Ezt a megállapítást reprezentálja az 1. ábra, amely alapján a 2020. évi tőkeköltség számítás során figyelembe vett távközlési társaságok árbevétele jellemzően nem egyetlen tevékenységből, vagy szegmensből származnak, hanem diverzifikált működés jellemzi őket több szegmensben való jelenléttel.

1. Ábra: A 2020. évi összehasonlító társaságok árbevételének megbontása (2020)

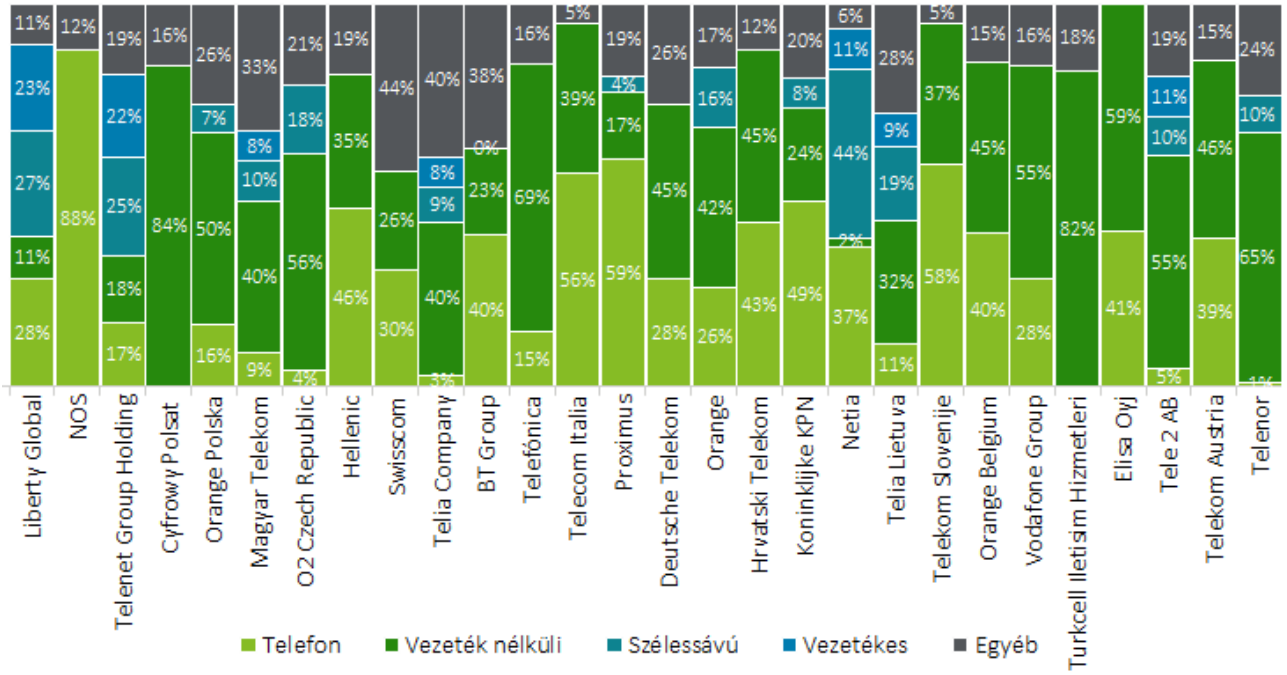

Forrás: S&P Capital IQ és a 2020. június 19. dátumú jelentés a szabályozói tőkeköltség elemzésre vonatkozóan

A magyar piac esetében is az figyelhető meg, hogy a kulcs, jelentős piaci erővel rendelkező szereplők („JPE”-k) diverz szolgáltatásportfólióval rendelkeznek, mely jellemzően magában foglalja a mobil és vezetékes távközlést is. A fenti szempontok a korábbi évek tőkeköltség számítása során is felmerültek, az NMHH mérlegelte is az egységes, integrált súlyozott átlagos tőkeköltségre („WACC”) való áttérést, amely most az Európai Bizottság („EB”) közleménye[1] („Közlemény”) és az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testülete („BEREC”) módszertannal[2] összhangban történik. Összességében a BEREC módszertanra történő váltást az összehasonlító társaságok elemzése is alátámasztja.

[1] https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/commission-publishes-notice-calculation-cost-capital-legacy-infrastructure
[2] https://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/download/0/9977-berec-report-on-wacc-parameter-calculati_0.pdf

1.2. A 2020. évi és BEREC összehasonlító minták

A 1. táblázat alapján a BEREC összehasonlító csoportba tartozó 14 társaság része volt a 2020. évi tőkeköltség számítás legalább egyik távközlési szegmensre vonatkozó mintájának, a BEREC csoport fele két szegmens összehasonlító mintájának is részét képezte, ami tovább erősíti, hogy ezen szegmensek nem választhatók el élesen egymástól.

1. Táblázat: BEREC összehasonlító társaságok a 2020. évi mintákban

BEREC összehasonlító társaságok a 2020. évi mintákban	Földfelszíni műsorszórás	Vezetékes távközlés	Mobil távközlés
Deutsche Telekom AG	x	x	
Elisa Oyj			x
Koninklijke KPN N.V.	x	x	
NOS	x		
Orange S.A.	x	x	
Proximus S.A.	x	x	
Tele 2 AB			x
Telecom Italia	x	x	
Telefónica	x	x	
Telekom Austria AG			x
Telenet Group Holding N.V.	x		
Telenor			x
Telia Company AB	x	x	
Vodafone Group plc			x
Iparágspecifikus bemeneti paraméter értékek			
Eszköz béta	0,43	0,43	0,40
Eladósodottság	52%	42%	31%

Forrás: BEREC jelentés és a 2020. június 19. dátumú jelentés a szabályozói tőkeköltség elemzésre vonatkozóan

1.3. A 2020. évi iparág specifikus bemeneti paraméter értékek

Az 1. táblázatban mutatja be a 2020. évi iparágspecifikus paraméter középértékeket az egyes szegmensek tekintetében. Az eszköz béta, mely a tevékenységnek a teljes gazdasághoz viszonyított kockázatosságát mutatja a finanszírozási szerkezettől függetlenül, jól láthatóan egy kifejezetten szűk tartományban (0,40 - 0,43) szóródott. Ez alapján a korábban azonosított szegmensek között a tevékenység kockázatossága szempontjából nincs érdemi különbség.

Az eladósodottság tekintetében sincs kiugróan magas eltérés a három szegmens között. Az elemzés alapján a társaságok mérete és eladósodottsága között pozitív kapcsolat figyelhető meg, amely illeszkedik az általános szemlélethez, miszerint a nagyobb társaságok jellemzően jobb hitelminősítéssel és alacsonyabb hitelkockázattal rendelkeznek. Az összehasonlító társaságok medián piaci kapitalizációja 2019. december 31-re vonatkozóan a műsorszórás szegmensben mintegy 7 mrd euró, a vezetékes szegmensben 6,8 mrd euró, míg a mobil szegmensben 4,8 mrd euró volt. Ebből következően a három szegmens becsült eladósodottsága közötti különbség részben az összehasonlító társaságok méretkülönbségéből és nem az eltérő tevékenységből eredhetett.

A következő fejezet a BEREC módszertan paraméterbecslési útmutatásait és a korábbi 2020-as módszertant hasonlítja össze.

2. Módszertani változások a BEREC módszertanra való áttérés hatására

Paraméter	2020 a Közleményt figyelembe vevő, saját módszertan	2021 változás a 2020-as módszertanhoz képest a BEREC jelentés alapján
Kockázatmentes hozam (RFR)	Kockázatmentes kamatlábként forintban denominált, tízéves magyar államkötvény (ötéves átlagos) nominál hozama került alkalmazásra. Mivel az így kapott kamatláb forintban értendő, már magában hordozza az ország- és árfolyamkockázatot, valamint a nominális számítás alkalmazása miatt az inflációs hatást is.	Az Eurostat adatai alapján, havi rendszerességű adatpontok átlaga.
Részvény-kockázati prémium (ERP)	A piaci kockázati prémium becslését a Duff & Phelps által készített értékeléssel és tőkeköltséggel kapcsolatos legfrissebb elérhető tanulmánya, a Valuation Handbook közzétett besorolásai alapján került elvégzésre.	A Morningstar és a Bloomberg adatbázisai alapján, a részvény és kötvény indexek hozamkülönbségeként, illetve a részvényindexek inverz P/E rátája és a kockázatmentes hozam közötti különbségként kerül meghatározásra.
Társasági adókulcs (T)	Magyarországra vonatkozóan számításokban az általánosan érvényes, 9%-os társasági adókulcs került alkalmazásra.	-
Összehasonlító társaságok	Az iparágspecifikus adatok (béta, eladósodottság) becsléséhez a korábbi években is alkalmazott, saját keresés alapján összeállított összehasonlító csoportok került alapul véve külön a mobil és vezetékes szolgáltató, valamint a földfelszíni műsorszóró vállalatokra.	A BEREC jelentésben közzétett összehasonlító társaságok alkalmazása a nemzeti sajátosságok figyelembevételével. Egyetlen, integrált minta alkalmazása a teljes távközlési szolgáltatásra vonatkozóan.
Béta	A béta értékeinek megállapításához az összehasonlító vállalatok 5 éves heti részvényadatait egy kijelölt piaci portfolió hozamára került vetítésre az S&P Capital IQ adatai alapján. A béta számításához benchmark indexként az MSCI World index került felhasználásra. Az összehasonlító társaságok Blume módszerrel korrigált béta adataiból a társaságok eladósodottsága és rájuk vonatkozó adókulcsok került kiszámításra az eszköz béta. Az átlagos eszköz bétából az átlagos eladósodottság és a magyarországi adókulcs figyelembevétele mellett került meghatározásra a magyarországi szolgáltatókra vonatkozó tőkeáttételes béta.	A Bloomberg adatain alapuló számítás során a referencia részvényindex a STOXX Europe TMI index. A társaságok részvény bétája nem kerül módosításra a Blume vagy egyéb módszerrel. Az eszköz béta a Miller formula alapján kerül meghatározásra, ahol a hitel béta értéke 0,1 (korábban implicit módon a hitel béta nulla értéken került figyelembevételre).
Eladósodottság	A WACC számítás során alkalmazott, iparági optimumnak tekintett eladósodottság az összehasonlító társaságok eladósodottsági mutatójának mediánjaként került meghatározásra.	Az összehasonlító társaságok adatainak számtani átlaga alapján határozandó meg.
Hitelkockázati prémium	Az iparági hitelkockázati prémium az egyes összehasonlító vállalatok hosszú távú kötvényhozamai és az adott ország kockázatmentes hozamának különbségeként került meghatározásra az S&P Capital IQ adatbázisa alapján.	A Bloomberg adatbázisa alapján az elmúlt öt évre vonatkozóan, heti rendszerességű adatpontok számtani átlaga.

Forrás: BEREC jelentés és a 2020. június 19. dátumú jelentés a szabályozói tőkeköltség elemzésre vonatkozóan

3. Összehasonlító társaságok meghatározása[3]

A WACC egyes paramétereinek BEREC jelentésen alapuló becslési módszere szerint a paraméterek közül a béta, tőkeáttétel, hitelkockázati prémium (4.3 és 4.4 fejezet) az összehasonlító csoport alapján az iparágra jellemző információkból kerül meghatározásra. Az összehasonlító társaságok csoportjának összeállítása során a BEREC a következő kiválasztási kritériumokat vette figyelembe:

- A társaság részvényei tőzsdén jegyzettek és azok piaca likvidnek tekinthető.
- Tulajdonolja és nem béreli az általa használt elektronikus kommunikációs infrastruktúrát.
- Üzleti működését főként az Európai Unió területén végzi.
- Hitelminősítése eléri legalább a Moody's szerinti Baa3, vagy az S&P szerinti BBB minősítést.
- Nem volt érintett folyamatban lévő, vagy a közelmúltban történt jelentős összeolvadásban vagy felvásárlásban.

Ezen kritériumokon felül a BEREC további szempontokat is figyelembe vesz az összehasonlító csoport kialakítása során:

- Nem csak az EU, hanem az Európai Gazdasági Térség („EGT") tagállamaiban székhellyel rendelkező társaságok is figyelembevételre kerültek az összehasonlító társaságok azonosítása során, ha azok megfeleltek a kiválasztási feltételeknek.

- Olyan társaságok kerültek kiválasztásra az összehasonlító csoportba, melyek aktívan végeznek tevékenységet az EU/EGT területén, és a bevételeik jelentős hányada innen származik.

A fenti kritériumokat a BEREC az elmúlt öt év távlatában vizsgálja, mivel a WACC paraméterek meghatározása is az elmúlt öt év historikus adatai alapján kerülnek meghatározásra. Az összehasonlító csoport összeállítására hatással van az Egyesült Királyság kilépése az EU-ból, mivel az Egyesült Királyság területén működő vagy ottani székhellyel rendelkező vállalatok már csak abban az esetben kerültek kiválasztásra, ha a bevételeik nagyrészt az EU/EGT területéről származnak.

Az összehasonlító csoportból a BEREC jelentés szerint az ország nemzeti sajátosságainak figyelembevétele és tükröződése miatt a következő szempontok alapján lehetővé teszi adott társaságok eltávolítását az összehasonlító vállalatcsoportból:

Versenyfeltételek

Az elektronikus kommunikációs ágazaton belüli versenyfeltételek - különösen az infrastruktúra-alapúak - tagállamonként eltérők lehetnek, ami növelheti a kockázatot mind a JPE, mind az Egyéb Jogosult Szolgáltatók (hozzáférést kérők és nagykereskedők) számára. Például egy domináns infrastruktúra szolgáltató jelenléte olyan sajátos versenyfeltételeket teremthet az adott országban, melyet nem tükröznek megfelelően a BEREC összehasonlító vállalatcsoport tagjai.

Szabályozott tevékenység

A szabályozott, telekommunikációs tevékenység kevésbé érzékeny a gazdaság változásaira, így a szabályozott tevékenység aránya jelentős hatással lehet többek között a társaság részvénybétájára. A BEREC összehasonlító vállalatcsoportjában szerepelhet olyan társaság, mely esetén a szabályozott bevételek aránya jelentősen eltér a vizsgált országban működő vállalatokra jellemző aránytól.

Tevékenység

Azon társaságok, melyek tevékenységi köre jelentős mértékben eltér a vizsgált ország JPE szolgáltatóinak tevékenységétől, eltávolíthatók az összehasonlító csoportból.

Méretkülönbségek

Lehetséges, hogy egyes, a BEREC összehasonlító csoportjába tartozó társaságok méret szempontjából nem tükrözik megfelelően a vizsgált piac jelentős piaci erővel rendelkező („JPE") szolgáltatóit. A jelentősen eltérő méretű társaságok egyes tőkeköltség paramétereiben, mint például a tőkeáttétel és a hitelkockázati prémium akár számottevő különbségek lehetnek. A társaságok mérete piaci kapitalizációjuk, árbevételük vagy munkavállalói létszámuk alapján határozható meg. A BEREC módszertan országspecifikus méretprémium használatát nem teszi lehetővé.

Fontos megjegyzendő, hogy a BEREC módszertan nem teszi lehetővé az egyes társaságoknak az adott ország hitelminősítése vagy kockázatmentes hozam szintje alapján történő kizárását az összehasonlító csoportból. A BEREC jelentés nem teszi lehetővé az összehasonlító társaságok csoportjának bővítését, mivel az már valamennyi, a kritériumoknak megfelelő vállalatot tartalmaz. A társaságok fenti szempontok szerinti elemzése alapján a teljes BEREC összehasonlító csoport alkalmazása indokolt, mivel nem határozható meg olyan objektív feltétel, amely alapján egyes társaságok kizárása hosszú távon egyértelműen alátámasztható.

[3] Forrás: BEREC jelentés, 16.-20. oldal

4. Súlyozott átlagos tőkeköltség (WACC) meghatározása[4]

A BEREC 2021. június 10-én kiadott WACC jelentésének célja, hogy egységes útmutatást adjon az elektronikus kommunikációs szektor nemzeti szabályozó hatóságainak (National regulatory authorities, NRAs) a WACC számítás módszertanára vonatkozóan.

A BEREC jelentés módszertana összhangban van és az egyes paraméterek kapcsán hivatkozik az Európai Bizottság 2019. november 6-án kiadott „az uniós elektronikus hírközlési ágazatban a hagyományos infrastruktúrákra vonatkozóan a nemzeti bejelentések bizottsági felülvizsgálatával összefüggésben végzett tőkeköltség-számításról" közleményére. A Közlemény alapján a tőkeköltség paraméterek és a WACC évente kerülnek meghatározásra.

A BEREC jelentés bemutatja a WACC számítás módszertanát, és iránymutatást ad vagy konkrét eredményt biztosít a tőkeköltség paraméterek meghatározására vonatkozóan. A módszertan a paraméterek többsége esetén nem biztosít mozgásteret a nemzeti szabályozó hatóságoknak a közzétett paraméter értékektől való eltérésre.

2. Táblázat: A súlyozott átlagos tőkeköltség (WACC) számítási módja és paraméterei

Paraméter	Számítási módszer
Saját tőke költsége	$R_E = RFR + \beta \times ERP$
Idegen tőke költsége	$R_D = RFR + \text{Hitelkockázati prémium}$
Adózás utáni tőkeköltség	$WACC_{post-tax} = R_E \times \frac{E}{D+E} + R_D \times \frac{D}{D+E} \times (1-T)$
Adózás előtti tőkeköltség	$WACC_{pre-tax} = \frac{WACC_{post-tax}}{1-T}$
Hitelkockázati prémium	Kockázatmentes hozam feletti kockázati felár
Paraméter	**Paraméter leírása**
R_E	Saját tőke költsége
β	Részvény béta
ERP	Részvénykockázati prémium
R_D	Idegen tőke költsége
RFR	Kockázatmentes hozam
Hitelkockázati prémium	Kockázatmentes hozam feletti kockázati felár
E	A saját tőke értéke, ahol $\frac{E}{D+E}$ a saját tőke tőkeszerkezeten belüli részaránya
D	Az idegen tőke értéke, ahol $\frac{D}{D+E}$ az idegen tőke tőkeszerkezeten belüli részaránya
T	Társasági adókulcs

Forrás: BEREC jelentés, 4.-5. oldal

A következő fejezetek a WACC egyes paramétereinek becslési módszertanát mutatják be a BEREC jelentés szerint. A paraméterek közül a kockázatmentes hozam („RFR") és a részvénykockázati prémium („ERP") az általános gazdasági viszonyok tükrében határozható meg. A béta, tőkeáttétel és hitelkockázati prémium paraméterek az iparágra jellemző információkból, az összehasonlító csoport alapján becsülhető. Az összehasonlító csoport kiválasztási módszertanát a 3. fejezet tartalmazza a BEREC jelentés iránymutatásai alapján.

4.1. Kockázatmentes hozam (RFR) meghatározása[5]

A kockázatmentes hozam (risk-free rate, „RFR") az a hozam, amit egy tetszőleges piaci befektető elvár egy olyan pénzügyi befektetéstől, mely nem hordoz magában nemfizetési és újrabefektetési kockázatot.

[4] Forrás: BEREC jelentés, 4.-5. oldal
[5] Forrás: BEREC jelentés, 10-15. oldal

A nemfizetési kockázat a gyakorlatban nem eliminálható teljes mértékben, ugyanakkor az államkötvények tekinthetők a kockázatmentes befektetés legjobb közelítésének, figyelembe véve, hogy ezek nemfizetési kockázata (államcsőd) közvetetten valamennyi, az adott országban történő befektetés esetén megjelenik. A kockázatmentes hozam a tőkeköltség egy olyan paramétere, mely az általános gazdasági viszonyokat tükrözi, így nem iparág vagy társaság specifikus.

A kockázatmentes hozam meghatározása során fontos szempont, hogy konzisztens legyen a vizsgált pénzáramlások pénznemével és időtávjával. Ennek megfelelően, a BEREC által közzétett módszertan az Európai Bizottság közleményével összhangban a kockázatmentes hozam meghatározás során

- tízéves,
- helyi devizában denominált államkötvényhozamokon alapszik.

Az egységes szabályozói tőkeköltség számítási módszertan bevezetését megelőzően az NMHH, és az Európai Bizottság közlemény alapján a legtöbb nemzeti szabályozó hatóság is a tízéves hátralévő futamidejű államkötvények hozamaiból indult ki a számításaik során. Ennek oka, hogy a hosszútávú államkötvények hozama kevésbé volatilis, és az időtávuk illeszkedik az elektronikus kommunikációs szektorra jellemző befektetési időtávhoz.

A BEREC által közzétett kockázatmentes hozamok kalkulációjának adatforrása az Eurostat adatbázis. Az alapul vett államkötvények másodpiacon kereskedettek, tíz év körüli (9,5 és 10,5 év közötti) hátralévő futamidejűek és a helyi devizában denomináltak. Az egyes tagállamokra vonatkozó kockázatmentes hozamok a havi átlaghozamok ötéves számtani átlagaként kerülnek meghatározásra.

4.2. Részvénykockázati prémium (ERP)[6] meghatározása

A részvénykockázati prémium az a többlethozam, amit egy piaci befektető a kockázatmentes hozamon felül elvár egy, a kockázatmentesnél magasabb kockázatú eszközbe való tőkebefektetésért cserébe. A kockázatmentes hozamhoz hasonlóan az ERP is az általános gazdasági viszonyokat tükröző tőkeköltség paraméter, mely nem iparág vagy társaság specifikus.

A BEREC jelentés egyetlen, minden Európai Uniós tagállamra kiterjedő ERP értéket határoz meg a tagállamokra vonatkozó historikus prémiumok alapján. Ez a megközelítés összhangban van egyrészt az Európai Bizottság álláspontjával, miszerint az uniós tőkepiacok egyre inkább integráltak, így a megfigyelhető prémiumok is konvergálnak egymáshoz, másrészt a tőkeköltség számításnál alkalmazott tőkepiaci árfolyamok modelljének alapfeltételezésével, azaz, hogy a befektetők földrajzi szempontból is diverzifikált portfóliót tartanak.

Az ERP kalkuláció során a Morningstar DMS Global Returns Data adatkészlete és a Bloomberg adatbázisa került felhasználásra. A Morningstar adatkészlet 1900 és 2020 közötti időszakra tartalmaz 12 EU tagállamra vonatkozóan historikus részvénykockázati prémiumokat. A kockázati prémiumok részvény és kötvény indexek hozamkülönbségeként kerültek meghatározásra, ahol a prémium mértéke független a devizától, valamint attól, hogy nominális vagy reálhozamokon alapul.

A vizsgált 15 további EU tagállamra, köztük Magyarországra vonatkozóan nem áll rendelkezésre Morningstar DMS adatok, így ezen országok esetében a BEREC Bloomberg adatokra épülő implicit módszert alkalmaz, ahol a részvényindexek inverz P/E rátája és a kockázatmentes hozam közötti különbségként kerül meghatározásra a részvénykockázati prémium.

A két adatforrásból a BEREC jelentés módszertana valamennyi vizsgált évre vonatkozóan EU-szintű átlagos részvényhozamot (az egyes országokat a teljes tőkepiaci kapitalizációjukkal súlyozva) és kötvényhozamot (az egyes országok GDP-jével súlyozva) határoz meg, figyelembe véve, hogy az egyes országokra eltérő időtávra állnak rendelkezésre információk.

4.3. Béta és tőkeáttétel[7] meghatározása

A tőkepiaci árfolyamok modellje (CAPM) alapján a saját tőke költsége a kockázatmentes hozam, valamint a tőkeáttételes béta és a részvénykockázati prémium szorzatának összege:

$$\mathrm{R_E} = \mathrm{RFR} + \beta_E \times \mathrm{ERP}$$

Eszköz béta (β_A)

Az eszköz béta együttható az adott társaság piaci ingadozásokra való érzékenységét ragadja meg. Megmutatja, hogy az adott társaság milyen mértékű szisztematikus (piaci) kockázatot visel a piachoz képest. Az eszköz béta a részvény bétán keresztül határozható meg.

[6] Forrás: BEREC jelentés, 37-50. és 86.oldal
[7] Forrás: BEREC jelentés, 27-34. oldal

Az összehasonlító társaságok részvény bétája a részvény hozama és a piac egészére nézve reprezentatívnak tekinthető részvényindex hozama alapján határozható meg:

$$\beta_E = \frac{\text{COV (részvény, részvényindex)}}{\sigma^2 \text{ (részvényindex)}}$$

A teljes piacot reprezentáló részvényindex a BEREC módszertan alapján a STOXX Europe TMI index, mely több mint 1.400 vállalaton keresztül az európai teljes piaci kapitalizáció mintegy 95%-át megában foglalja. A részvény béták a részvények és a részvényindexek 2016. április 1. – 2021. április 1. időszakra vonatkozó heti hozamai alapján kerültek meghatározásra.

A részvény bétákat befolyásolja az adott társaságok finanszírozási struktúrája. Az iparágra jellemző kockázatot tükröző, a tőkeáttételtől független eszköz béta a BEREC módszertan szerint a Miller formula alapján határozható meg:

$$\beta_A = \beta_E \times \frac{E}{V} + \beta_D \times \frac{D}{V}$$

A Közlemény 49. pontja alapján a vállalati kötvények többsége nem likvid, azaz a hitel béta nem mérhető a piaci hozam és a kötvényhozamok kovarianciájaként. A Brattle Group által az EB részére készített, az az elektronikus hírközlő hálózatbefektetések megtérülési rátájára vonatkozó elemzés[1] alapján a hitel béta (β_D) nagyvállalatok esetében a 0-0,2 tartományban van. A BEREC jelentés alapján az alkalmazandó hitel béta értéke 0,1.

Eladósodottság

Az eladósodottság (gearing) az adott társaság finanszírozási szerkezetét mutatja meg a nettó hitelállomány, valamint a saját tőke és a nettó hitelállomány összegének hányadosaként.

A nettó hitelállományt a BEREC módszertan a hosszú és rövid lejáratú adósságállomány, valamint a pénzeszközök különbségeként becsüli a könyv szerinti értékek felhasználásával. Az eladósodottság az elmúlt öt évre vonatkozó, heti rendszerességű értékek számtani átlagaként kerül meghatározásra.

4.4. Hitelkockázati prémium és idegen tőke költség[8] meghatározása

A BEREC jelentés alapján az idegen tőke költsége (RD) a kockázatmentes hozam és az összehasonlító társaságok átlagos hitelkockázati prémiumának összegeként kerül meghatározásra.

$$\text{Idegen tőke költsége } (R_D) = \text{RFR} + \text{Hitelkockázati prémium}_{\text{átlag}}$$

Hitelkockázati prémium:

Az összehasonlító csoportba tartozó társaságok hitelkockázati prémiuma a BEREC módszertan alapján a társaság által kibocsátott, hosszú lejáratú kötvények hozama és az adott társaság székhelyének országára vonatkozó kockázatmentes hozam különbsége. A hitelkockázati prémium jelentős mértékben függ az adott társaság hitelminősítésétől.

$$\text{Hitelkockázati prémium}_i = \text{Vállalati kötvény hozam}_i - \text{RFR}_i,$$

ahol i: az összehasonlító csoportba tartozó társaság

A hitelkockázati prémiumok kalkulációjához az alábbi szempontoknak megfelelő vállalati kötvények kerültek felhasználásra:

- A vizsgált társaság székhely országának valutájában denominált (többségében euró);
- Kamatozása nem inflációhoz kötött, ezzel is biztosítva az eredmények konzisztenciáját;
- Elérhetők öt évre visszamenően historikus adatok, mely konzisztens a kockázatmentes hozamnál alkalmazott ötéves átlagolási időszak módszertanával;
- Hátralévő futamideje preferáltan tíz év, mely illeszkedik a kockázatmentes hozamhoz, azonban a vállalati kötvények korlátozott száma miatt a 7-15 év hátralévő futamidejű kötvények kerültek figyelembevételre

A kiválasztott vállalati kötvényekhez társításra került egy-egy, az adott országban, a megfelelő pénznemben kibocsátott és lejáratban illeszkedő államkötvény. A kötvények információs forrása a Bloomberg adatbázisa, a kötvényhozam a kötvény lejáratáig számított átlaghozam.

A kötvénypárok heti rendszerességű hozamkülönbségének számtani átlagaként kerül meghatározásra az adott kötvénypárhoz kapcsolódó kockázati prémium. Azon társaságok esetében, melyek több, a kiválasztási kritériumoknak megfelelő kötvényt is kibocsátottak, a hitelkockázati prémium az egyes kötvénypárokhoz kapcsolódó kockázati prémiumok számtani átlagaként kerül meghatározásra.

[8] Forrás: BEREC jelentés, 22-25. oldal

A következő fejezet az előbbiekben bemutatott módszertan alapján összefoglalva levezeti a súlyozott átlagos tőkeköltség (WACC) számítási módszertanát és logikai menetét.

4.5. Súlyozott átlagos tőkeköltség (WACC) számításának összefoglalása

Saját tőke költsége	Kalkulációs logika
Kockázatmentes hozam (RFR)	BEREC számítási módszertan (gazdasági viszonyok alapján)
Eszköz béta ($\beta_{eszköz}$)	BEREC számítási módszertan (összehasonlító csoport alapján)
Hitel béta (β_{hitel})	BEREC számítási módszertan (0,1 paraméter érték)
Tőkeáttétel (D/E)	$\frac{1}{\text{Saját tőke arány}} - 1$
Tőkeátttételes béta ($\beta_{tőkeáttételes}$)	$\frac{\beta_{\text{eszköz}}}{\text{Saját tőke arány}} - \beta_{\text{hitel}} \times \text{D/E}$
Részvénykockázati prémium (ERP)	BEREC számítási módszertan (gazdasági viszonyok alapján)
Saját tőke költsége (R_E)	**RFR+$\beta_{tőkeáttételes}$ x ERP**
Idegen tőke költsége	
Kockázatmentes hozam (RFR)	BEREC számítási módszertan (gazdasági viszonyok alapján)
Hitelkockázati prémium	BEREC számítási módszertan (összehasonlító csoport alapján)
Idegen tőke költsége (adózás előtt) (R_D)	**RFR + hitelkockázati prémium**
Tőkeszerkezet	
Saját tőke aránya	$\frac{\text{E}}{\text{E}+\text{D}}$
Idegen tőke aránya	$\frac{\text{D}}{\text{E}+\text{D}}$
Adózás előtti tőkeköltség ($WACC_{pre\text{-}tax}$)	$\mathbf{WACC_{post-tax}/(1-T)}$
Társasági adókulcs (T)	Országspecifikus társasági adókulcs
Adózás utáni tőkeköltség ($WACC_{post\text{-}tax}$)	$\mathbf{R_E \times \frac{E}{D+E} + R_D \times \frac{D}{D+E} \times (1-T)}$